

XXVI Vispārējie latviešu Dziesmu un XVI Deju svētki noritēs Latvijas valsts simtgades zīmē. Tajos piedalīsies vairāk nekā 40 000 dalībnieku, viņu sniegumu varēs skatīt 63 pasākumos. No Cēsu koru un deju aprīņka, kurā ietilpst astoņi novadi vēsturiskajā Cēsu rajonā, svētkiem gatavojas 14 kori un 28 deju kolektīvi.

SARMĪTE FELDMANE

Kori reizi mēnesī tiek kopmēģinājumos, kurus vada Dziesmu svētku virsdiriģenti. Deju kolektīvi kopmēģinājumos pamatus apguvuši, tagad slīpē dejas. Par gaidāmo svētku norisi un saimnieciskiem jautājumiem saruna ar mūsu koru un deju aprīņka koordinatori svētkos **ULDI BLĪGZNU** un koru koordinatori **DINU DOMBROVSKU**.

Dalībnieku gājiens - svētku sākumā

XXVI Vispārējie latviešu Dziesmu un XVI Deju svētki notiks no 30.jūnija līdz 8.jūlijam. Tie sāksies 30.jūnijā, sestdien, ar "Dziesmu kariem". Sākotnēji koru koncerts bija ielānāts mēnesi pirms svētkiem, bet, uzklāusot profesionālu un ekspertu, kā arī aprīņku virsdiriģentu viedokļus, tika nolemts atbalstīt trīs līmeņu konkursu: tradicionālās Noslēguma koncerta repertuāra apguves koru skates pavasarī, pusfinālus 2. un 3. jūnijā un "Dziesmu karus" svētku nedēļā – 30. jūnijā.

"Pierasts, ka dalībnieku gājiens Rīgā ir svētku noslēgumā, šoreiz svētdien ar to atklās svētkus. Gājiens sāksies divos dienā no Brīvības pieminekļa uz "Skonto" stadionu. Tas paredzēts līdz pusdeviņiem vakarā. Stadionā būs tikai dalībniekiem iekārtots Svētku kvartāls, kurā visu dienu notiks dažādi pasākumi. Diena noslēgsies ar tikai dalībniekiem vēltu koncertu, ko translēs arī radio un televīzija," stāsta U.Blīgzna.

Atklāšanas pasākuma mērķis ir katra dalībnieka godināšana un pateikšanās par ieguldīto darbu svētku starposmā. U.Blīgzna arī uzsver, ka gājiens astoņu novadu kolektīvi vēlas iet kopā. "Uzskatām, ja jau kopā gatavojamies svētkiem, kāpēc gājiens jāiet katram par sevi. Vai to ļaus, vēl nezinām, tas atkarīgs, vai gājiens re-

Šovasar Dziesmusvētki

■ Stingrākas prasības mēģinājumos un jauna kārtība svētku norisēs

žisors piekritīs. Esam uzrakstījuši vēstuli ar lūgumu. Skolēnu Dziesmu svētkos tā darīt neļāva, bija jāiet pa novadiem," atklāj koordinators un piebilst, ka citu novadu kolektīvi gājiens vēlas iet pa novadiem. Dzirdēts, ka par iemeslu, kāpēc dalībniekiem gājiens jāiet novadu alfabēta secībā, tiek minēts, ka tā ērtāk televīzijai.

Dalībniekiem vairāk brīvā laika

"Svētku dalībniekiem tik daudz brīvā laika kā šogad nekad agrāk nav bijis paredzēts," saka U.Blīgzna. Pēc svētku gājiens un atklāšanas pasākuma koristi brauc mājās. Dejojā paliek Rīgā, kaut viņiem pirmā diena ir brīva, jo ceļa izdevumi būtu pārāk dārgi, turklāt otrdien astoņos no rīta sākas mēģinājums. Trīs dienas būs sprints mēģinājumi, un ceturtdien jau ģenerālmēģinājums ar skatītājiem. Piektdiena dejojājiem brīva, vakarā koncerts. Sestdien brīva, vakarā koncerts.

"Dejojājiem tāds režīms nekad nav bijis. Noslēguma koncertā režisors iecerējis, lai piedalās arī dejojāji, kuri vēlas. Dejojāji ir ap 15 tūkstoši, lielākā daļa grib piedalīties. Ja piedalīsies, svētdiena būs brīva, vakarā koncerts," pastāsta U.Blīgzna.

Dejojājiem konkurence liela

"Starp mūsu deju kolektīviem ir tādi, kuri vēlas piedalīties uzvedumā "Vēl simts gadu dejai" arēnā "Rīga". Pēc pagājušā gada skates rezultātiem viņiem tika piedāvāta iespēja piedalīties šajā uzvedumā. No mūsējiem šim koncertam gatavojas Līgatnes "Zeperi", Vecpiebalgas "Mudurainis" vidējā grupa un jauniešu kolektīvi "Zelta virpulis" un "Randiņš". Lai būtu starp dalībniekiem, jāiztur liela konkurence. Piemēram, "Zelta virpuļa" grupā uz astoņām vietām pieteikušies 28 kolektīvi. Visās grupās ir līdzīgi. Skate parādīs, kurš tiks. Šiem kolektīviem divas reizes jūnijā jābrauc uz mēģinājumiem Rīgā," pastāsta U.Blīgzna. 3.jūnijā Dailes teātrī notiks deju konkurss.

Tajā tautas deju ansambli un vidējās paaudzes kolektīvi sacentīsies par balvām. Konkursa dalībniekus noteiks skatēs.

Visiem deju kolektīviem skatēs būs jāiztur liela konkurence, lai tiktu uz svētkiem. 24. martā mūsu dejojājiem Līgatnes sporta hallē iecerēts pirms skates izdejojot visu repertuāru. Skate būs 15.aprīlī, tā notiks koncertzālē un "CATA" kultūras namā.

"Nevienu jau tāpat vien mājās neatstās, bet dejojājiem vērtējumi būs ļoti stingri, ja kolektīvs skatē nopelnīs tikai diplomu par piedalīšanos, paliks mājās. Visās sanāksmēs tiek uzsvērts, lai nopietni padomā tie kolektīvi, kuri iepriekšējā skatē saņēma tikai diplomus. Vai nebūs sāpīgi, ja arī šogad rezultāts nebūs labāks," stāsta U.Blīgzna un piebilst, ka dejojājiem šajos svētkos noteikts, ka jauniešiem jābūt vismaz 16 gadus veciem. Protams, ja programmai nav uzaicināti bērnu deju kolektīvi. Koristiem šāda nosacījuma nav, tāpat pūtēju orķestriem, folkloras kopām, koklētāju ansambļiem.

Koristam jābūt katrā mēģinājumā

Kori svētku nedēļā Rīgā ierodas vai nu trešdienas vakarā vai no rīta ceturtdien, lai astoņos būtu Mežaparkā. Mēģinājumi ceturtdien, piektdien, sestdien ir ģene-

rālmēģinājums ar skatītājiem, svētdien noslēguma koncerts.

Svētkos katram dalībniekam būs ID karte un pirms mēģinājuma būs jāreģistrējas. Ja nebūs bijis uz mēģinājumu, uz koncertu netiks, karte būs bloķēta. "Tā ir ideja, vai īstenosies, redzēsim," piebilst koru koordinatore Dina Dombrovska un atgādina, ka iepriekšējo svētku pieredze rādīja, ka mēģinājumos estrādē dziedātājiem vietas pietiek, bet koncertos jāstāv saspīesti, jo uz koncertu sanākuši daudzi, kuri vispār nebija mēģinājumos. "Mūsu koristi vienmēr bijuši apzinīgi, gan apmeklējot kopmēģinājumus, gan mēģinājumu svētku laikā," uzsver D.Dombrovska, piebilstot, ka koru repertuārs nav vienkāršs. Īpaši, ja sastāvā maz gados jaunu dziedātāju, to apgūt nav viegli. Mākslinieciskais līmenis koristiem tiek prasīts ļoti augsts. Par to ikviens varēs pārliecināties koru skatē 7.aprīlī.

"Vokālie ansambli un amatier-teātri, kuriem labi rezultāti un kuri tikuši līdz nacionālajai skatei, varēs piedalīties savos pasākumos, kas notiks Dziesmu svētku laikā," pastāsta D.Dombrovska.

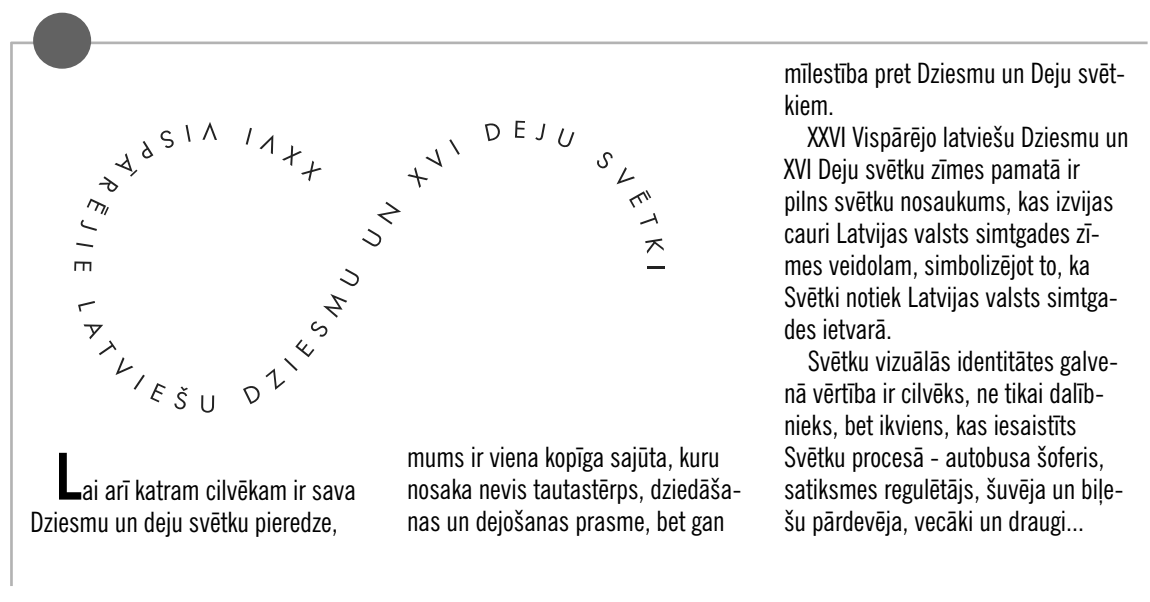
Sadzīve izplānota

Astoņi novadi savu kolektīvu līdzdalībai svētkos kopā plāno izlietot desmit tūkstošus eiro. Savukārt transporta izdevumi ir katras pašvaldības ziņā, un katra

arī gādā, lai dalībnieki nokļūtu Rīgā. "Valsts sedz izmitināšanas izdevumus 2,84 eiro par dienakti un ēdināšanu – astoņi eiro par trim ēdienreizēm dienā. Ēdienkarte visās skolās un norises vietās dalībniekiem būs vienāda," skaidro U. Blīgzna.

"Šajos svētkos ir stingras prasības. Svētku dalībnieki dzīvos Rīgas Valsts 1.ģimnāzijā, Rīgas Centra humanitārajā vidusskolā, Ebreju vidusskolā. Katrā skolā jānodrošina nepieciešamais ikdienas vajadzībām, apsardze, mediķi, dežuranti. Naktī katrā stāvā jābūt vienam dežurantam. Visdārgāk, protams, izmaksā apsardze, jo tā strādā 24 stundas. Katrā skolā strādās pieci mūsu cilvēki," stāsta Uldis Blīgzna. Paredzēts, ka Rīgas humanitārā vidusskolā dzīvos vairāk nekā 500, Ebreju vidusskolā – 390, bet 1.ģimnāzijā 350 svētku dalībnieku.

Svētku koordinatori nav informācijas, ka kādam kolektīvam būtu problēmas ar tērpiem. "Arī svētku rīkotāji uzsver, ka viņi iesaka vēlamo, bet, ja tā nav, var pielāgot to, kas ir. Tautas tērpu skate, protams, būs. Kurš vēlēsies, piedalīsies," saka U. Blīgzna, un D.Dombrovska uzsver, ka darba grupas rūpēsies, lai kolektīvu vadītājiem nav jādomā par saimnieciskām lietām, lai var domāt par savu kolektīvu, būt ar to kopā, bet dalībnieki arī pēc grūtiem mēģinājumiem sajūtu svētkus. □

mīlestība pret Dziesmu un Deju svētkiem.

XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku zīmes pamatā ir pilns svētku nosaukums, kas izvijas cauri Latvijas valsts simtgades zīmes veidolam, simbolizējot to, ka Svētki notiek Latvijas valsts simtgades ietvarā.

Svētku vizuālās identitātes galvenā vērtība ir cilvēks, ne tikai dalībnieks, bet ikviens, kas iesaistīts Svētku procesā – autobusa šoferis, satiksmes regulētājs, šuvēja un biļešu pārdevēja, vecāki un draugi...

mums ir viena kopīga sajūta, kuru nosaka nevis tautastērps, dziedāšanas un dejošanas prasme, bet gan

SVĒTKIEM GATAVOJAS KORI UN DEJU KOLEKTĪVI

- **Amatas novadā** – vīru koris "Cēsis", Zaubes koris, deju kolektīvi "Skujene" un "Amata".
- **Cēsu novadā** – kori "Wenden", "Vidzeme", "Beverīna", "Ābele" un Pils koris, deju kolektīvi –

"Vaive", "Saulgrieži", "Dzirnas", "Randiņš", "Raitais solis", "Kande" un TDA "Raitais solis".

■ **Jaunpiebalgas novadā** – koris un deju kolektīva "Piebaldzēni" jaunieši un vidējā paaudze.

■ **Pārgaujas novadā** – Raiskuma un Straupes kori, deju kolektīvi – "Straupe", "Munsturis" un divi jauniešu kolektīvi "Idumeja".

■ **Līgatnes novadā** – koris un deju kolektīvs "Zeperi".

■ **Priekuļu novadā** – koris "Laumas", deju kolektīvi –

"Sadancis", "Miķelis", "Jumis", "Zelta virpulis", "Virpulis" un "Veselava".

■ **Raunas novadā** – koris "Rauna", deju kolektīvs "Trejdeviņi".

■ **Vecpiebalgas novadā** – Vecpiebalgas Muižas koris un koris "Pie Gaujas", deju kolektīvi – senioru un vidējās paaudzes "Mudurainis", "Slātaviņa", "Balga", "Juveris".

Straupes senioru deju kolektīvs "Munsturis" gatavojas saviem nu jau ceturtajiem Deju svētkiem. Šī dejojājiem ir 20. sezona. Visus šos gadus "Munsturis" bijis starp labākajiem Cēsu deju aprīņi, pratis pārsteigt koncertos. Mainījušās dejojā paaudzes, ik rudenī kolektīvā iesaistās jauni dalībnieki.

SARMĪTE FELDMANE

Kristīne un Arnis "Munsturī" ir jaunākie. "Ināra Kreitūze ievilināja, piekritu, nezinādams, uz ko parakstos. Līdz tam nebiju dejojis, pat polku nemācēju. Gribējās kaut kur iesaistīties. Pirms pirmā mēģinājuma Kristīne vēl šaubījās, bet Ināra pateica skaidri – lai pat nedomānot," pastāsta Arnis un uzsver, ka "Munsturim" dzīvē ir svarīga vieta, mēģinājumu vakari vienmēr ir gaidīti.

"Munsturī" jau daudzus gadus dejo vairākas ģimenes – Ināra un Juris Baltgalvi, Modris Arājs un Inese Mīdika, Aigars Meija un

"Munsturis" veido deju rakstus

Vaira Kandere, Inga Vizla un Dzintars Dundurs, Kristīne Kraule un Arnis Jansons, Velga un Rons Rikvudi. Velga un Rons uz mēģinājumiem brauc no Ieriķiem. Rons ir angļis, ātri iejutās kolektīvā, apguvis latviešu deju soļus. "Viņi ir brīnišķīgi, dejo ar interesi, daudz strādā," pastāsta Ināra Kreitūze.

Dejojāji atzīst, ka pēdējos gados obligātās dejas ir ļoti mainījušās. Kādreiz tās bijušas melodiskākas. Soļi jau nav grūti, arī zīmējums, bet noturēt dejas mainīgo ritmu nav viegli.

"Cenšamies, lai reizi mēnesī ir koncerts. Mums ir draugu kolektīvi, braucam ciemos uz Suntiņiem, Salacgrīvu, Cēsīm, Gulbeni, Slampī, Siguldu, Limbažiem. Lai dejas apgūtu, tās ir jādejo," atgādina "Munstura" vadītāja Ineta Indriksone. Pa šiem gadiem redzēts un piedzīvots daudz. Pabūts tālākos braucienos – Vācijā, Igaunijā, Lietuvā, Holandē, Krievijā, Horvātijā, Beļģijā un citviet, kad pārstāvēta Straupe un Pārgaujas novads Hanzas dienās. Pērn šajā laikā notika Senioru deju svētki, bet šovasar "Munsturim" ielānāts brauciens uz festivālu Polijā, lai rādītu savus deju soļus un arī atpūstos.

■ AIZVIEN PRECĪZĀK. Katrā mēģinājumā vadītāja Ineta Indriksone un "Munstura" dejojāji slīpē deju soļus.

Dažādi kuriozi jau gadās katrā kolektīvā. Arī "Munstura" vēsturē tādu netrūkst. Tos atceroties, dejojājus vienmēr pārņem smaids. Kādā koncertā vienam vīram, pārģērbjoties nākamajai dejai, mugurā bija palikusi pusnovilkta veste un virsū tai uzvilka žakete. Izskatījies gana amizanti. Ātri noskrējis malā, pārģērbies un dancojis tālāk. Deju svētkos stadionā

kādam jaunām korpēm zole noplīsus, dancojis basām kājām.

Pirms gadiem, kad teju katram bija sava saimniecība, kolektīva dalībnieki daudzas brīvdienas pavadīja kopā talkās, ejot cits citam palīgā. Tradīcija turpinās – "Munsturis" dodas uz malkas talku pie vadītājas Inetas uz Limbažiem.

"Kad strādājam, tad strādājam,

bet, kad esam kopā, tad valda jautrība, Sarmīte allaž izdomā kaut ko interesantu. Vairai vienmēr ir kas padomā, ko kopā darīt. Rons 8.martā sagādāja sievietēm neatkarīgu pārsteigumu," stāsta "Munstura" vadītāja un uzsver, ka ikviens dejojājs vēlas nokļūt Deju svētkos. "Munsturim" top jauns karogs. Straupieši to ieraudzīs jau kolektīva jubilejas koncertā. "Mums ir daudz draugu, tāpēc jubileju rīkosim maija pēdējā sestdienā estrādē, ar to tiks atklāta zaļumbaļļu sezona. Vietas pietiks visiem kolektīviem," atklāj vadītāja un uzsver: "Mēs novadā nevaram žēloties par pašvaldības atbalstu. Vai ir daudz kolektīvu, kuriem ir trīs tērpi? Pagājušajā sezonā tika iegādāti jauni. Transporta izdevumiem uz koncertiem tiek piešķirta noteikta summa. Cik zinu, salīdzinot ar kolektīviem citos novados, mūs ļoti atbalsta."

Pirms 20 gadiem straupiete Valentīna Ferbera nodibināja senioru deju kolektīvu un izdomāja nosaukumu "Munsturis". Dejojāji taču veido rakstus, tos izdejojot. □

SARMĪTE FELDMANE

Priekuļu sieviešu koris "Laumas" gatavojas ne tikai Dziesmu svētkiem, vispirms jānosvin kolektīva 15 gadu jubileja.

"Noskaņojums ceļā uz svētkiem ir ļoti labs. Dziedam ne tikai tās sešas obligātās svētku repertuāra dziesmas, vēl arī daudz ko citu. Mums ir plaša programma. Jubilejas koncertā izdziedāsim dziesmas, kas bijušas būtiskas kora vēsturē," stāsta diriģente Iveta Lapiņa.

Kad korim domāja nosaukumu, versiju bija daudz. "Vispirms jau mums kori ir Lauma, un laumas ir brīvi meža gari," atceras diriģente un pastāsta, ka Lietuvā koristēm jāautāts, ko nozīmē "laumas", vai tiešām raganas.

Patlaban kori dzied 37 sievas un meitas. Šosezon piepulcējušās septiņas, visas agrāk dziedājušas koros. Dziedātāju vidējais vecums ir tikai 39,8 gadi. Lauma Gaile "Laumās" dzied no dibināšanas un visus gadus ir kolektīva prezidente. "Pirmajā sezonā sagatavojāmies Dziesmu svētkiem, jo meitenes gribēja uz svētkiem. Tā kā vīru nebija, dibinājām sieviešu kori. Togad bijām kādas sešas, kuras nebijām vidusskolnieces," atceras kora prezidente un piebilst, ka ar katru gadu kolektīvs kļuvis pārliecinošāks, stabilāks.

Agrita Riekstiņa pierakstījusi "Laumu" hroniku un izveidojusi daudzus albumus. Viņa kolektīvā ienāca trešajā sezonā. "Jau agrāk dziedāju dažādos koros. Draudzene pateica, ka pagastā ir sieviešu koris. Man patīk dziedāt, patīk kolektīvs un diriģentes personība. Nāku uz mēģinājumu kā atpūtu," pārdomās dalās Agrita Riekstiņa, bet Agrita Bartuševica

■ MĒĢINĀJUMĀ. Priekuļu sieviešu koris "Laumas" un diriģente Iveta Lapiņa.

"Laumām" patīk dziedāt un kopā būt

uzsver, ka kolektīvā katrā dziedātāja jūtas labi, bet visas kopā pašpateikamas.

"Es visu laiku brīnos par savu kori. Mēģinājumos dziedam, dziedam, tad diriģente pasaka, ka skatē jādzied bez notīm. Vēl iepriekšējā mēģinājumā lapiņas priekšā, bet skatē tās vairs nav vajadzīgas. Koristam ir jāskatās uz diriģentu, skaidrs, ka citādi kādu niansi palaidīsi garām. Diriģente vienmēr uzsver: "Dziediet ar acīm, nevis tikai mutēm." Grāmatīņa koristam ir drošībai, kā skolniekam špikeris," pārdomās dalās L. Gaile. Visām koristēm atmiņā, kā kādā koncertā pēkšņi nozdisusi elektrība, "Laumas" tas nepārsteidza, dziesmu nodziedāja godam.

Lauma uzsver, ka viņai kā prezidentei nekad nevienai dziedātājai nekas nav jāatgādina, jāpieprasa. Ja kaut kas jādara, vienmēr kā-

da piesakās un paveic.

Koristes atzīst, ka ar sieviešu koru obligāto repertuāru vienmēr tikušas galā, bet ir dziesmas, kas neiet pie sirds. "Dziedam, sirds nav klāt. Svētku repertuārā ir grūtas dziesmas, jaundarbi, mēs varam izdziedāt, nav bijis nekādu problēmu. Toties Andra Sējāna "Saulīt' vēlu vakarā(i)" ir grūta, bet skaista, prieks dziedāt," stāsta kora prezidente.

Visas koristes slavē diriģenti Ivetu Lapiņu par prasīgumu. "Kā diriģente pasaka, tā darām. Protams, ir mums diskusijas, piemēram, par tērpiem, bet par dziedāšanu nestrīdamies," uzsver L. Gaile. Ikdienā koristes sazinās sociālajos tīklos, kur pirms koncertiem, skatēm tiek izlikts viss satraukums. "Labi, ka tur neesmu un nezinu, ko raksta," nosaka diriģente.

"Laumas" regulāri koncertē, brauc uz sadziedāšanām ar vīru

korim, rīko koncertus kopā ar citiem sieviešu korim. "Pirms skatēm svarīgi, lai būtu koncerti, lai dziedātājas justos drošākas," atgādina diriģente. Jau 15 gadus "Laumas" brauc uz koncertu Tīrzā, kur uzņem "Tīrzmalietes" un katru reizi tiek uzaicināts kāds no pazī-

Patlaban kori dzied 37 sievas un meitas. Šosezon piepulcējušās septiņas, visas agrāk dziedājušas koros. Dziedātāju vidējais vecums ir tikai 39,8 gadi.

tamiem Latvijas vīru korim. Regulāri priekulietes rīko koncertus ar Līgatnes jaukto kori, Cēsu "Wenden".

Visām koristēm atmiņā brauciens uz koncerti Slovēnijā aizpērn. "Tas bija īstākais saliedēšanas pasākums. Ne reizi neviena nesastūrējās. Pašas brīnījāmies," saka kora prezidente, bet diriģente piebilst: "Tie, kuri mums bija līdzī, brīnījās, ka tā kolektīvos nemēdzot būt. Nevienā sieviešu kori neesot tāda gaisotne. Un nekādas aprunāšanas."

Kad koristes stāsta par braucieniem uz koncertiem, katra piemin šoferi Ansi. "Viņš dara visu, ko vēlamies, ved, kur vēlamies. Ja lūdzam, piestāj pie rudzupuķu lauka, ja gribam, pie kāda veikala, izvadā pa mājām," ar smaidu stāsta L. Gaile. Reiz koristes viņam teikušas: "Ansi, tu nevienam nestāsti, kā mums gāja." Šoferītis ar smaidu atbildējis: "Es visu noliegšu!" Koristes no citiem šoferiem dzirdējušas, ka "Laumas" jau citus neņem, tikai Ansi. "Tā ir. Atturīgs, korekts, brīnišķīgs," uzsver kora prezidente.

Kā katram kolektīvam arī "Laumām" ir savas tradīcijas. Diriģentes dzimšanas dienā dziedātājas brauc pie viņas uz Siguldu. "Katreiz svētkiem ir sava tēma, kaut ko jaunu iesvētām – siltumnicu, kāpnes, nojumi. Pēdējā bija ziedu tēma, visas bijām ziedu tērpos un diriģentei uzdāvinājām daudz puķu," pastāsta Lauma. Pēc katras skates koristes satiekas pie diriģentes, lai analizētu rezultātus, jo, kad kopā darbs padarīts, nevar uzreiz aiziet katra uz savu pusi. "Nu jau mans dzīvoklis ir par mazu," nosmej diriģente.

Gada nogalē "Laumas" sarīko sev svētkus. "Mēs pašas sev radām svētkus un iespēju nopietni strādāt," saka koriste Aiva Sabule un uzsver, ka kori ir robežas, kas nekad netiek pārkāptas. "Sievietes jau ir trakas, ja trakojam, tad visas kopā," bilst kora prezidente. □